

**PROGRAM WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNY
TECHNIKUM SAMOCHODOWEGO**

W

**ZESPOLE SZKÓŁ SAMOCHODOWYCH
IM. STANISŁAWA SYROCZYŃSKIEGO
W LUBLINIE**

Motto:
**„Nie ma większego bogactwa w narodzie
nad świątłych obywateli”**
Jan Paweł II

03 października 2019 r.

SPIS TREŚCI:

1. WSTĘP
2. PODSTAWA PRAWNA
3. DIAGNOZA ŚRODOWISKA SZKOLNEGO
4. MISJA SZKOŁY
5. SYLWETKA ABSOLWENTA SZKOŁY
6. CELE PROGRAMU
7. METODY I FORMY REALIZACJI PROGRAMU
8. TREŚCI PROGRAMU
9. ODBIORCY I REALIZATORZY PROGRAMU
10. SPOSOBY REALIZACJI (HARMONOGRAM)
11. MONITORING I EWALUACJA
12. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

WSTĘP

Szkoła zajmuje w procesie wychowania szczególne miejsce, to wspólnota trzech współpracujących ze sobą społeczności: uczniów, nauczycieli i rodziców. Program wychowawczo-profilaktyczny Technikum Samochodowego w Lublinie jest podstawą funkcjonowania szkoły w zakresie wychowania i profilaktyki, stanowi punkt wyjścia do podejmowania spójnych oddziaływań wychowawczych, edukacyjnych, informacyjnych i zapobiegawczych. Wyrasta z tradycji i potrzeb szkoły, odwołuje się do wartości, które zostały przez nią wypracowane. Wzmacnia poczucie więzi społecznych, sprzyja kształtowaniu postaw. Pomaga w poszukiwaniu i odkrywaniu celów życiowych. Przygotowuje do życia w rodzinie, społeczności lokalnej, w państwie i świecie. Jest dostosowany do możliwości i zainteresowań uczniów. Program jest kierowany do całej społeczności szkolnej, jest spójny ze *Statutem Szkoły* oraz wymienionymi poniżej aktami prawnymi i jest realizowany we współpracy z rodzicami a także społecznością lokalną.

Wychowanie rozumiane jest jako wspieranie uczniów w rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, psychicznej, duchowej i społecznej. *Dojrzałość fizyczną* należy rozumieć jako prowadzenie zdrowego stylu życia, *dojrzałość psychiczną* – jako ponoszenie odpowiedzialności za siebie, podejmowane decyzje oraz wybory i współodpowiedzialności za innych oraz otaczający świat, a także radzenie sobie z emocjami i sytuacjami problemowymi, *dojrzałość społeczną* – jako konstruktywne pełnienie ról społecznych a *dojrzałość duchową* – jako posiadanie konstruktywnego systemu wartości oraz poczucia sensu życia i istnienia człowieka.

Profilaktyka zaś (wg Z. Gasia) to kompleksowa interwencja kompensująca niedostatki wychowania. Proces wychowania jest wzmacniany i uzupełniany poprzez działania z zakresu profilaktyki uniwersalnej jako promocja zdrowia psychicznego i fizycznego oraz selektywnej i wskazującej jako wspomaganie uczniów w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu oraz

pomoc w sytuacjach problemowych. Realizowana jest poprzez ograniczanie i likwidowanie czynników ryzyka, które zaburzają prawidłowy rozwój i dezorganizują zdrowy styl życia oraz inicjowanie i wzmacnianie czynników chroniących, które sprzyjają prawidłowemu rozwojowi oraz umożliwiają zdrowe funkcjonowanie.

PODSTAWA PRAWNA

- Konstytucja RP, art. 48 ust.1, art. 53 ust.3, art. 72 ust.1 (Dz. U. 1997 r. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.);
- Konwencja Praw Dziecka z dnia 20 listopada 1989 roku, ratyfikowana przez Polskę 30 kwietnia 1991 roku;
- Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 roku Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2018 r. poz. 967 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2019 r., poz. 1481),
- Ustawa z 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2019 r. poz. 1148 z późn. zm.) - art. 10 ust. 1 pkt 5, art. 26 ust. 2, art. 78, art. 98-99.
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2015 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2015, poz. 875 z późn. zm.)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz. U. z 2017 r. poz. 356).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 17 marca 2017 r. w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i publicznych przedszkoli (Dz. U. z 2017 r. poz. 649) - § 4.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz. U. z 2015 r. poz. 1249)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym

DIAGNOZA ŚRODOWISKA SZKOLNEGO

Program wychowawczo – profilaktyczny powstał w oparciu o diagnozę potrzeb i problemów występujących w środowisku szkolnym, z uwzględnieniem:

- ewaluacji wcześniejszego programu wychowawczego i programu profilaktyki realizowanych w latach ubiegłych (do 2017r) oraz ewaluacji programu wychowawczo-profilaktycznego z 2017/18 i 2018/19,
- wniosków ze spotkań z Radą Rodziców – sugestie, opinie,
- wniosków i analiz wyłonionych w trakcie spotkań grona pedagogicznego podczas pracy zespołów zadaniowych, zespołów przedmiotowych, zespołu wychowawczego,
- innych dokumentów i spostrzeżeń ważnych dla szkoły (np. koncepcja funkcjonowania i rozwoju szkoły opracowana przez dyrektora, uwagi, spostrzeżenia, wnioski nauczycieli, uczniów, rodziców, obserwacje czynione przez grono pedagogiczne)
- narzędzi np. w postaci ankiet dla rodziców dotyczącej sylwetki absolwenta naszej szkoły, ankiet dla uczniów klas I, ankiet dotyczących zagrożeń, nałogów czy bezpieczeństwa w szkole, ankiet wstępnych klas I ewaluacji programu wychowawczo-profilaktycznego w ubiegłych latach.

Na podstawie uzyskanych wyników wyodrębniono następujące czynniki ryzyka i chroniące:

czynniki chroniące	czynniki ryzyka
<ul style="list-style-type: none"> – nauczyciele i wychowawcy są zainteresowani zachowaniem i losem uczniów; – uczniowie mają stosunkowo dobre relacje z rodzicami; rodzice w większości są zaangażowani w sprawy dzieci i starają się być konsekwentni w swoich działaniach współpracując z nauczycielami; – uczniowie angażują się w grupy o pozytywnym charakterze i celach rozwojowych, np. koła zainteresowań, wolontariat, samorząd uczniowski, mają szacunek do tego typu działań; – w szkole obowiązują jasne zasady, wyciągane są konsekwencje zachowań zarówno negatywne jak i pozytywne; – szkoła promuje angażowanie się uczniów w działania na rzecz innych a także wzmacnia i motywuje do uczestniczenia w zajęciach; – organizowana jest taka ilość zajęć pozalekcyjnych, która zaspokaja potrzeby uczniów;	<ul style="list-style-type: none"> – dość duża grupa uczniów unika zajęć szkolnych - absencja/wagary; – uczniowie stwierdzają fakt łatwej dostępności do substancji psychoaktywnych na terenie miasta; – niewielka ilość uczniów przyznaje się do sięgania po różnego rodzaju używki i przyznaje się do uzależnień behawioralnych; – niektórzy uczniowie mają niską samoocenę i/lub negatywny obraz siebie, problemy uczuciowe, stany lękowe; – pewna grupa uczniów ma niską motywację dla dużego wysiłku, także związanego z nauką szkolną; – uczniowie mają problem z konstruktywnym wyrażaniem uczuć, zwłaszcza złości – występuje w niektórych przypadkach agresja słowna (w tym także poniżanie innych), wulgaryzmy, bardzo rzadko agresja fizyczna;

<p>– szkoła nawiązuje dobre relacje z instytucjami wspierającymi i korzysta z ich zasobów: poradnie, psycholodzy, specjaliści, policja, kuratorzy, pracownicy socjalni itp.</p>	<p>– istnieje grupa rodzin zmagających się z ubóstwem i/lub alkoholizmem;</p> <p>– pewna liczba uczniów wywodzi się z rodzin rozbitych, niepełnych lub ma jedno/dwoje rodziców przebywających za granicą,</p> <p>– kilku uczniów wychowuje się w rodzinach lub ośrodkach pieczy zastępczej,</p> <p>– istnieje grupa uczniów z trudnościami szkolnymi lub osiągnięciami niskie wyniki w nauce.</p>
---	---

Podstawowe zasady realizacji szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego obejmują:

- powszechną znajomość założeń programu – przez uczniów, rodziców i wszystkich pracowników szkoły,
- zaangażowanie wszystkich podmiotów szkolnej społeczności i współpracę w realizacji zadań określonych w programie,
- respektowanie praw wszystkich członków szkolnej społeczności oraz kompetencji organów szkoły (dyrektor, Rada Rodziców, Samorząd Uczniowski),
- współdziałanie ze środowiskiem zewnętrznym szkoły (np. udział organizacji i stowarzyszeń wspierających działalność wychowawczą i profilaktyczną szkoły),
- współodpowiedzialność za efekty realizacji programu.

MISJA SZKOŁY

Misją szkoły jest wspomaganie wszechstronnego rozwoju osobowego ucznia, uwzględnianie jego indywidualnych potrzeb. Szkoła promuje zdrowy styl życia, jest wolna od przemocy. Zapewnia uczniowi opiekę i bezpieczeństwo. Zintegrowana ze środowiskiem lokalnym jest otwarta na inicjatywy. Nauczyciele, uczniowie i rodzice mają wspólne cele i podejmują podobne działania. Tożsamość szkoły tworzą w oparciu o kulturę i tradycje narodowe, cywilizację europejską i ogólnospołeczne wartości. Nauczyciele w pracy wychowawczej wskazują ideały, zgodnie z którymi uczeń jest dobrze przygotowany do życia w społeczeństwie, umie żyć z innymi i dla innych.

SYLWETKA ABSOLWENTA SZKOŁY

Proces edukacyjno - wychowawczy zmierza do tego, aby absolwenci naszej szkoły jako ludzie dojrzaali odznaczyli się wiedzą, świadomością społeczną i określoną postawą moralną. Wizerunek absolwenta szkoły:

A) w aspekcie fizycznym:

- prowadzi higieniczny i zdrowy styl życia;
- posiada wiedzę na temat współczesnych zagrożeń społecznych i cywilizacyjnych;
- potrafi dobrze planować i gospodarować swoim czasem;
- troszczy się o bezpieczeństwo własne i innych;
- nie stosuje przemocy;

B) w aspekcie psychicznym:

- podejmuje odpowiedzialne decyzje i ponosi konsekwencje swoich wyborów;
- zna i wykorzystuje swoje mocne strony, możliwości i predyspozycje, rozwija zainteresowania;
- radzi sobie z sytuacjami trudnymi, stresowymi;
- potrafi dokonać właściwej samooceny, autorefleksji oraz oceny postaw i zachowań innych;
- umie wyróżnić, nazwać i kontrolować uczucia i emocje;
- dąży do celu, jest wytrwały w swoich postanowieniach, doprowadza pracę, zadanie do końca;

C) w aspekcie społecznym:

- jest dobrze przygotowany do dalszej nauki i/lub pracy zawodowej;
- zna normy prawne i społeczne oraz je respektuje prawidłowo funkcjonując w zespole, środowisku;
- potrafi współpracować, nawiązuje właściwe relacje z innymi;
- potrafi rozwiązywać problemy;
- jest tolerancyjny, szanuje siebie i innych;
- jest wrażliwy na potrzeby innych;

D) w aspekcie aksjologicznym (duchowym):

- kieruje się w codziennym życiu zasadami etyki i moralności;
- wyróżnia się kulturą osobistą i zdyscyplinowaniem;
- szanuje tradycje;
- dba o kulturę języka ojczystego;
- dąży do prawdy, sprawiedliwości i prawości;

CELE GŁÓWNE I SZCZEGÓŁOWE PROGRAMU WYCHOWAWCZO – PROFILAKTYCZNEGO SZKOŁY

Głównym celem programu jest zwiększenie lub nabycie przez uczniów umiejętności prawidłowego funkcjonowania w szkole i środowisku zgodnie z uniwersalnymi wartościami i normami społecznymi. W przypadkach pojawienia się zachowań ryzykownych oraz innych trudności (wychowawczo – dydaktycznych i materialnych) udzielanie niezbędnej opieki psychologiczno – pedagogicznej i wsparcia.

CELE SZCZEGÓŁOWE:

1. Zwiększenie świadomości młodzieży na temat uniwersalnych wartości oraz społecznych norm postępowania.
2. Podniesienie poziomu umiejętności psychospołecznych – podstawowych kompetencji życiowych uczniów m.in.:
  - a/ porozumiewania się (komunikacji interpersonalnej)
  - b/ radzenia sobie z emocjami i kierowania stresem
  - c/ samoświadomości i ponoszenia odpowiedzialności za własne wybory oraz zachowania a także empatii
  - d/ rozwiązywania problemów (podejmowania decyzji)
3. Zmniejszenie ilości zachowań ryzykownych a także obniżenie nieusprawiedliwionej absencji uczniów.

METODY I FORMY REALIZACJI PROGRAMU

- lekcje przedmiotowe i warsztatowe;
- zajęcia z wychowawcą;
- projekty klasowe i szkolne;
- pogadanki, prelekcje, spotkania ze specjalistami;
- zajęcia pozalekcyjne: sportowe, koła zainteresowań, dydaktyczno - wyrównawcze, specjalistyczne, konsultacje itp;
- wycieczki, wyjazdy, rajdy, wyjścia;
- projekcje filmów;
- wykorzystywanie radiowęzła szkolnego;
- konkursy;
- przedstawienia;
- stypendia i inne formy wsparcia materialnego;
- rozmowy indywidualne;
- gromadzenie i udostępnianie materiałów edukacyjnych;

- współpraca z rodzicami i instytucjami wspomagającymi szkołę:
- zebrania z rodzicami;
- konsultacje;
- współpraca z MOPS w zakresie opieki i pomocy materialnej dla potrzebujących uczniów;
- współpraca z poradnią psychologiczno-pedagogiczną, stowarzyszeniami, organizacjami, policją i innymi instytucjami.

TREŚCI PROGRAMU

1. OBSZAR AKSJOLOGICZNY

- Rozwijanie postaw patriotycznych, poczucia szacunku do tradycji i dorobku narodowego
- Kształtowanie poczucia więzi z regionem i krajem
- Umacnianie więzi ze społecznością lokalną
- Rozwijanie dbałości o kulturę języka ojczystego
- Popularyzowanie wiedzy o różnicach kulturowych, kształtowanie potrzeby uczestnictwa w kulturze
- Uwrażliwianie na kwestie moralne, np. mówienia prawdy, sprawiedliwego traktowania, przestrzegania prawa
- Dokonywanie analizy postaw, wartości, norm społecznych, przekonań i czynników które na nie wpływają
- Kształtowanie postaw i zachowań zgodnych z zasadami etyki i moralności
- Zachęcanie do naśladowania postaw prezentujących wysoką kulturę osobistą i zdyscyplinowanie
- Ukazywanie roli osób znaczących i autorytetów w rozwoju tożsamości i światopoglądu
- Uświadamianie przydatności i roli nauki

2. OBSZAR PSYCHICZNY

- Kształtowanie umiejętności podejmowania dojrzałych, rozsądnych decyzji i ponoszenia odpowiedzialności za swoje wybory oraz zachowania, nauka respektowania norm
- Dostarczenie wiedzy z zakresu prawa dotyczącego bezpieczeństwa, zagrożeń i postępowania w sprawach karnych
- Motywowanie do samorozwoju, pracy nad sobą, rozwijania zainteresowań
- Motywowanie uczniów do obecności na zajęciach – zapobieganie absencji
- Utrwalanie umiejętności samooceny i autorefleksji
- Kształtowanie umiejętności rozpoznawania, nazywania i wyrażania uczuć, zwłaszcza trudnych
- Rozwijanie umiejętności radzenia sobie z zaburzeniami nastroju i stresem
- Kształtowanie umiejętności rozpoznawania własnych cech osobowości

- Rozwijanie świadomości siebie, kształtowanie konstruktywnego obrazu własnej osoby, np. świadomości mocnych i słabych stron
- Kształtowanie postawy wytrwałości w swoich postanowieniach, kończenia rozpoczętych zadań, prac
- Podnoszenie poczucia własnej wartości poprzez określanie osobistego potencjału

3. OBSZAR SPOŁECZNY

- Przekazywanie norm i wartości społecznych oraz zasad współżycia w szkole
- Rozwijanie już posiadanych i/lub zdobywanie przez uczniów nowych kompetencji w zakresie komunikacji interpersonalnej, nawiązywania właściwych relacji z innymi
- Rozwijanie wrażliwości na potrzeby innych
- Wyzwalanie chęci do działania na rzecz innych osób w celu poprawy ich sytuacji (wolontariat)
- Poszerzanie wiedzy na temat konstruktywnego rozwiązywania problemów
- Doradztwo zawodowe – przygotowanie do dalszej nauki i/lub pracy zawodowej - kształtowanie aktywnej postawy wobec przyszłej pracy zawodowej oraz wymagań rynku pracy
- Nauka współpracy i prawidłowego funkcjonowania w zespole, środowisku
- Kształtowanie postawy tolerancji i szacunku wobec innych
- Rozwijanie poczucia przynależności do grupy (samorząd uczniowski, drużyna sportowa, klasa, zespół itp.)
- Pomoc uczniom z trudnościami szkolnymi, materialnymi i środowiskowymi
- Dostarczanie wiedzy na temat osób i instytucji świadczących pomoc w trudnych sytuacjach
- Rozwijanie świadomości dotyczącej prawa do prywatności, w tym do ochrony danych osobowych oraz ograniczonego zaufania do osób nieznanymi

4. OBSZAR FIZYCZNY

- Kształtowanie zachowań prozdrowotnych poprzez promowanie aktywnego i zdrowego stylu życia
- Rozwijanie umiejętności oceny własnych możliwości fizycznych i psychicznych
- Rozwijanie właściwej postawy wobec zdrowia i życia jako jednych z najważniejszych wartości
- Kształtowanie świadomości własnego ciała i jego akceptacja
- Dostarczanie wiedzy o przyczynach i konsekwencjach używania środków psychoaktywnych, suplementów diety oraz charakterystyka innych nałogów
- Przekazywanie wiedzy na temat współczesnych zagrożeń społecznych i cywilizacyjnych
- Nauka planowania i właściwego gospodarowania swoim czasem

- Kształtowanie postawy troski o bezpieczeństwo własne i innych
- Przeciwdziałanie przemocy słownej i fizycznej
- Eliminowanie istniejących nałogów, pomoc osobom z uzależnieniem, wskazywanie możliwości pomocy instytucji i wsparcia osób bliskich
- Wsparcie osób zagrożonych uzależnieniem

ODBIORCY I REALIZATORZY PROGRAMU

Program wychowawczo - profilaktyczny skierowany jest do uczniów Technikum Samochodowego w Zespole Szkół Samochodowych im. Stanisława Syroczyńskiego w Lublinie i realizowany będzie w trakcie działań wychowawczych i dydaktycznych zgodnie z wewnątrzszkolnymi dokumentami oraz prawnymi aktami oświatowymi. Osobami odpowiedzialnymi za wdrażanie programu są: dyrekcja szkoły, pedagog, wychowawcy i wszyscy nauczyciele oraz pracownicy szkoły.

MONITORING I EWALUACJA

Podstawową formą ewaluacji jest ewaluacja wyniku polegająca na dwukrotnym zbadaniu społeczności szkolnej w zakresie założonych celów programu. Badanie będzie wykonywane na wstępie jako diagnoza i po zakończeniu realizacji programu. Do wykonania ewaluacji używane będą narzędzia własnej konstrukcji (w formie ankiet) uzupełnione o powszechnie przyjęte metody diagnostyczne stosowane w pedagogice i psychologii.

Monitoring programu wychowawczo – profilaktycznego prowadzony będzie na bieżąco w sprawozdaniu rocznym. Narzędzia monitorujące: obserwacja zachowań uczniów, analiza wytworów uczniów i dokumentów szkolnych, wywiady z uczniami, rodzicami, wymiana spostrzeżeń z nauczycielami i innymi pracownikami szkoły.

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

1. Nadzór nad realizacją Programu wychowawczo-profilaktycznego sprawuje dyrektor szkoły.
2. Zmiany w Programie wychowawczo-profilaktycznym mogą być wprowadzane na wniosek Samorządu Uczniowskiego, Rady Rodziców lub Rady Pedagogicznej w wyniku uchwały Rady Rodziców w porozumieniu z Radą Pedagogiczną Zespołu Szkół Samochodowych im. Stanisława Syroczyńskiego w Lublinie.
3. Znowelizowany Program wychowawczo-profilaktyczny Technikum Samochodowego w Zespole Szkół Samochodowych im. Stanisława Syroczyńskiego w Lublinie został wprowadzony w porozumieniu z Radą Pedagogiczną Uchwałą nr 1/10/2019 Rady Rodziców na posiedzeniu w dniu 03 października 2019 r. z datą obowiązywania od 02 września 2019 r.